

BASINÇ YARASI

*Yard. Doç. Dr. Pakize ÖZYÜREK
Prof. Dr. Meryem YAVUZ VAN GİERSBERGEN*

ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Bu bölüm sonunda okuyucu;

1. Basınç yarası oluşumundaki semptomları tanımlar.
2. Basınç yarası risk değerlendirme ölçeklerini kullanarak, basınç yarası gelişme riski olan hastanın erken tanılanmasına yardımcı olur.
3. Basınç yarası gelişme riski veya basınç yarası olan hastada deri değerlendirme sıklığını artırır.
4. Basınç yarası önlemeye yönelik hemşirelik girişim planlarının uygulanmasını ve kullanımını artırır.
5. Basınç yarası gelişen hastanın değerlendirmesini yaparken yara değerlendirmesini içine alan hastaya özgü kapsamlı değerlendirme yeteneğini geliştirir.
6. Basınç yarasını önleme girişimlerini ve yara bakımı işlemlerini doğru uygular ve girişimlerin etkinliğini değerlendirebilir.
7. Basınç yarasına ilişkin yoğun bakım ekip üyelerinin eğitim gereksinimini karşılar.
8. Basınç yarası olan hastaların başka sağlık merkezi ya da birime transferinde hastanın bakım ve tedavi planı ile ilgili olarak kurumlar veya hemşireler arasında koordinasyon ve iletişimi geliştirir.

KAYNAKLAR

1. Akıncı G, Yıldırım G. Yoğun Bakım Ünitelerinde Bası Yarası Gelişiminin Önlenmesi. Yoğun Bakım İnfeksiyonları Kitabı, Bası Yaraları Sayısı; 2007: 67-70.
2. Altay P, Basal G. Yara Örtüleri. Tekstil Teknolojileri Elektronik Dergisi 2010;4(1):109-121.
3. Antokal S, Brienza D, Bryan N, Herbe L, Logan S, Maguire J ve ark. Friction Induced Skin Injuries – Are They Pressure Ulcers? A National Pressure Ulcer Advisory Panel White Paper. NPUAP 2012. p. 1-3.
4. Athlin E, Idvall E, Jernfa M. Factors of Importance to The development of Pressure Ulcers in the Care Trajectory: Perceptions of Hospital and Community Care Nurses. Journal of Clinical Nursing 2009; 3:2-23.
5. Australian Wound Management Association (AWMA). Pan Pacific Clinical Practice Guideline for the Prevention and Management of Pressure Injury. Cambridge Media Osborne Park, WA:2012. <http://www.awma.com.au>, Erişim tarihi: 12.03.2015.
6. Avrupa Basınç Yarası Danışma Paneli-Ulusal Basınç Yarası Danışma Paneli (EPUAP-NPUAP). Basınç Ülserlerinin Önlenmesi, Hızlı Başvuru Kılavuzu Türkçe Çeviri. Yara Ostomi İnkontinans Hemşireleri Derneği, çeviri. 2009. p. 1-25.
7. Ayello A, Lyder C. Protecting Patients from Harm: Preventing Pressure Ulcers. Nursing 2007;37(10):36-40.
8. Beğner T. Yoğun Bakımda Dekübit Ülserleri: Risk Faktörleri ve Önlenmesi. Yoğun Bakım Dergisi 2004;4(4):244-253.
9. Bektaş H. Klinik Hemşirelik Becerileri. Taylor's Clinical Nursing Skills 3. Basımdan çeviri, 2015;p364-365.
10. Black J, Cuddigan J, Walko M, Didier A, Lander M, Kelpo M. Medical Device Related Pressure Ulcers in Hospitalized Patients. International Wound Journal 2010;7(5):358-365.
11. Bluestein D, Javaheri A. Pressure Ulcers: Prevention, Evaluation, and Management. Am Fam Physician. 2008;78(10):1186-1194.
12. Bozbaş GT, Gürer G. Bası Yaralarında Güncel Tedavi Yaklaşımları. Sakaryam J 2011(4):118-125.
13. Braden and Bergstrom,1988. <http://www.bradenscale.com/images/bradenscale.pdf>
14. Catherine AS, Mclaws ML. Estimating the Risk of Pressure Ulcer Development: Is It Truly Evidence Based?. International Wound Journal 2006; 3(4):344-351.
15. Cauble D. A Critical Appraisal of Two Measures for Pressure Ulcer Assessment . SO-JNR 2010;10(4):1-4.
16. Clinical Practice Guidelines.The Use of Pressure-Relieving Devices (Beds, Mattresses and Overlays for the Prevention of Pressure Ulcers in Primary and Secondary Care. Guidlines Commissined By The National Institute For Clinical Excellence, 1st ed. 2005. <http://www.puclas.ugent.be/puclas/e/12.09.2009> Erişim tarihi: 12.03.2015.
17. Cooper KL. Evidence-Based Prevention of Pressure Ulcers in the Intensive Care Unit. Critical Care Nurse 2013;33(6): 57-67.
18. Çınar ND, Sevgi F. Basınç Yaralarının Önlenmesi ve Bakımında Hemşirenin Rolü. Yoğun Bakım Hemşireleri Dergisi 2001; 5(2): 87-91.

19. Defloor T, Schoonhoven L, Fletcher J, Furtado K, Lubbers M, Witherow A. Pressure Ulcers Classification, Puclas2-EPUAP 2006. <http://www.puclas.ugent.be/puclas/e/> Erişim Tarihi:12.04.2015.
20. Demir A. Yoğun Bakım Hastasında Bası Yarası. Şahinoğlu, editör. Yoğun Bakım Sorunları ve Tedavileri 3. Baskı. İstanbul: Nobel tıp Kitapevleri. 2011.p.839-844.
21. Donnelly J, Kernohan GW, Witherow A. Pressure Relieving Devices for Preventing Heel Pressure Ulcers Cochrane Database of Systematic Reviews: Published By John Wiley & Sons; 2008 (2).p.1. <http://www.Thecochranelibrary.Com> (Erişim Tarihi 23.03.2015).
22. Dyer A. Ten Top Tips: Preventing Device-Related Pressure Ulcers. Wounds International 2015; 6 (1):9-13.
23. Fletcher J. Device related pressure ulcers made easy. WoundsUK 2012;8(2):1-4.
24. Guyton AC, Hall JE. Textbook of medical physiology. 11. ed. Philadelphia, USA: 2006.p.1116.
25. Gürçay E. Spinal Kord Yaralanmalı Hastalarda Basınç Yaraları. Marmara Medical Journal 2009; 22(2):162-168.
26. Haleem S, Heinert G, Parker S MJ. Pressure Sores and Hip Fractures, Injury. Int. J. Care Injured 2008; 39: 219-223.
27. Hanson D, Langemo DK, Anderson J, Thompson P, Hunter S. Friction and Shear Considerations in Pressure Ulcer Development. Adv Skin Wound Care 2010 ;23(1):21-4.
28. İnan DG, Öztunç G. Pressure Ulcer Prevalence in Turkey: A Sample from A University Hospital. J Wound Ostomy Continence Nurs. 2012;39(4):409-13.
29. Korkmaz F. Basınç Yarası Bakımında Topikal Negatif Basınç Terapisi. Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi (2011) 93-102.
30. Kurtoğlu AH, Karataş A. Yara Tedavisinde Güncel Yaklaşımlar: Modern Yara Örtüleri Ankara Ecz. Fak. Derg. 2009;38 (3): 211-232.
31. Lyder C, Ayello E. Patient Safety and Quality: An Evidence-Based Handbook For Nurses. AHRQ publication Rockville, MD: Agency for Healthcare Research and Quality; 2008.p.267-299.
32. National Institute for Health and Clinical Excellence (NICE) Clinical Guideline. Pressure Ulcers: Prevention and Management of Pressure Ulcer. Newcastle, 2014. p. 1-38. <http://guidance.nice.org.uk/cg179>. Erişim tarihi: 05.04.2015.
33. National Pressure Ulcer Advisory Panel. Best Practices for Prevention of Medical Device-Related Pressure Ulcers in Long Term Care. October 2013 <http://www.npuap.org/wp-content/uploads/2013/04/BestPractices-LongTermCare1.pdf> (Erişim Tarihi:03.05.2015)
34. Özdemir F, Rodoplu M, Oymak F, Süt N. Biyokimyasal Değerlere Göre Bası Yaralarına Uygulanan Lineer Polarize Polikromatik Işık Tedavisinin Etkinliği. Türkiye Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Dergisi 2007;53(3):100-103.
35. Özel B. Management of Patients with Pressure Ulcers. Archives Medical Review Journal 2014;23(3):492-505.
36. Perry AG, Potter PA. Clinical nursing skills & techniques. 6th ed., USA: Mosby; 2006. P. 431- 461.

37. Reed, RL, Hepburn K, Adelson R, Center B, Mcknight P. Low Serum Albumin Levels, Confusion and Fecal Incontinence: Are These Risk Factors for Pressure Ulcers in Mobility-Impaired Hospitalized Adults. *Gerontology* 2003;49:255-259.
38. Registered Nurses's Association of Ontario (RNAO). Risk Assessment & Prevention of Pressure Ulcers 2011 supplement. Toronto (ON): Registered Nurses's Association of Ontario (RNAO); 2011:p.48 <http://www.rnao.org/bestpractices> (Erişim tarihi 17.04.2015).
39. Reilly FE, Karakousis GC, Schrag SP, Stawicki SP. Pressure Ulcers in the Intensive Care Unit: The 'forgotten' enemy. *OPUS 12 Scientist* 2007; 1(2): 17-34.
40. Sayar S, Turgut S, Doğan H, Ekici A, Yurtsever S, Demirkan F, Doruk N, Taşdelen B. Incidence of Pressure Ulcers in Intensive Care Unit Patients at Risk According to The Waterlow Scale and Factors Influencing the Development of Pressure Ulcers. *Journal of Clinical Nursing* 2009;18:765-774.
41. Serpa LF, Santos VLGC. Malnutrition as A Risk Factor for the Development of Pressure Ulcers. *Acta Paul Enferm* 2008; 21(2):367-369.
42. Sewchuk D, Padula C, Osborne, E. Prevention and Early Detection of Pressure Ulcers in Patients Undergoing Cardiac Surgery. *AORN Journal* 2006;84(1):75-77.
43. Sönmez A. Bası Yaraları. *Türk Aile Hekimliği Dergisi* 2003; 7(2): 57-62.
44. Taşdemir N, Yavuz M. Yara Bakımında Debridman Yöntemleri. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi* 2008;1(2):70-75.
45. Tayyib N, Coyer F, Lewis P. Pressure Ulcers in the Adult Intensive Care Unit: A Literature Review of Patient Risk Factors and Risk Assessment Scales. *Journal of Nursing Education and Practice* 2013;3(11):28-41.
46. Thomas D. Prevention and Treatment of Pressure Ulcers. *J AM Med Dir Assoc* 2006;7(1): 46-59.
47. Tuncay A. Basınç Yaraları Nasıl Önlenir? *Acıbadem Hemşirelik e-Dergi* 2014;74. <http://www.acibademhemsirelik.com/e-dergi/74/makale.asp> Erişim tarihi:02.05.2015.
48. Ünal S. Palyatif Bakım. Aşti ve Karadağ, editör. *Klinik uygulama becerileri ve yöntemleri* Adana: Nobel tıp Kitapevleri. 2011: p.166-167.
49. Uzun O, Aylaz R, Karadağ E. Prospective Study: Reducing Pressure Ulcers in Intensive Care Units at A Turkish Medical Center. *J Wound Ostomy Continence Nurs.* 2009;36(4):404-411.
50. Uzun O, Tan M. A Prospective, Descriptive Pressure Ulcer Risk Factor and Prevalence Study at A University Hospital In Turkey. *Ostomy Wound Manage.* 2007;53(2):44-56.
51. Wound, Ostomy, and Continence Nurses Society (WOCN). Guideline for prevention and management of pressure ulcers. Laurel, NJ: Wound, Ostomy, and Continence Nurses Society; 2010:p.96.
52. Yavuz M. Destek Yüzeyler ve Özel Yataklar. Aşti T, Karadağ A, editör. *Clinical Nursing Skills Techniques.* Adana: Nobel Tıp Kitapevi: 2010. p. 343- 345.
53. Yuska C. Understanding Risk Factors in Pressure Ulcer Development Andwound Healing. *Education&Training* 2010; 86-92.